

ГРОМАДСЬКО-ПОЛІТИЧНА АКТИВНІСТЬ УКРАЇНЦІВ У ДОБУ НЕЗАЛЕЖНОСТІ

Постановка проблеми. Оскільки Україна здобула незалежність лише у 1991 році, українське суспільство на початку не мало досвіду у політичній діяльності, так як вплив ідеології СРСР, під владою якої наша країна перебувала протягом 69 років, викоринював будь-які прояви громадських рухів. Отже, постає проблема еволюції активності українців, яка дуже змінилась за останні 30 років.

Метою нашого дослідження є проаналізувати основні етапи громадсько-політичної активності українців впродовж періоду незалежності.

Виклад матеріалу. Варто зазначити, що українці почали активніше втручатись у політичне життя лише на початку XXI ст., а до цього їхня діяльність була мінімальною або її взагалі не було. Такий парадокс характеризується тим, що, хоч Україна і здобула незалежність, та народ цього не відчував і не розумів. В першу чергу на це вплинули історичні події, так як починаючи з часів перших князів, ці землі постійно були під владою інших країн і, відповідно, під їхнім політичним впливом. Звичайно, були моменти, коли більшість української території була об'єднана (наприклад Гетьманщина), та, здебільшого, це було ненадовго і українці не мали можливості втручатись в суспільно-політичні справи. Саме тому, як тільки Україна стала незалежною, не відбувалось масштабних масових заворушень зі сторони українців. Та згодом все активно почало змінюватись, оскільки вийшовши з-під впливу СРСР і при звичайшій до нових порядків і законів, народ почав брати активну участь в різних політичних подіях. Так на фоні існування значного протестного потенціалу в суспільстві, на початку 2000-х років почала розвиватися тенденція використання політичними партіями акцій, як інструменту боротьби за владу. Така рішуча активність громадян набула мобілізаційного характеру. У 2000-х роках мобілізація громадян до повстанських дій стали невід'ємними елементами політичної практики в Україні. Із зростанням конкуренції між владними групами все частіше почали проводитися протестуючі виступи. Яскравим прикладом цього є події Помаранчевої революції, які розпочались у 2004 р. і продемонстрували потужні потенційні можливості українства в політичному житті суспільства. Вперше у повсенний період воно масово піднялося на захист національних і демократичних цінностей, вперше завило про своє право відігравати самостійну роль у громадсько-політичному житті народу. Цей мітинг відкрив українцям очі на те, що вони можуть бути рушійною силою у вирішенні політичних питань. Наприкінці 2013 - початку 2014 р. рівень протестної активності в столиці України було визнано «революційним». Події листопада-лютого 2014 рр. активізували навіть пасивних українців, активність яких вилилася у неконвенційні форми (захоплення державних установ, озброєне повстання, автомобільні пікетування, ін.). Це повстання українці називають революцією Гідності, яка відбулась 2014 року, з метою усунення з посади президента В. Януковича, який вів корупційну політику і відмовився від євроінтеграції. Це також є проявом активної участі українців в політичному житті. Ідейно-політичні непорозуміння у владі залишаються підґрунтям розгортання наступних конфліктів в умовах невирішеності соціально політичної кризи – відсутності загальноприйнятної програми виходу з економічної кризи. Накладання конфліктів різних рівнів (економічний, соціальний, ідеологічний, політичний, зовнішньополітичний, геополітичний) обумовлює зростання та диверсифікацію форм та суб'єктів протестної участі. Діяльність нашого народу не обмежується лише революційними виступами. Конвенційні форми соціально-політичної активності в Україні здійснюються завдяки законодавчому закріпленню права громадян на постійну активність в межах діяльності громадських об'єднань, професійних та творчих спілок, політичних партій та ситуативну активність в процесах здійснення форм прямого народовладдя. На даний час в Україні активно діють різні політичні та неполітичні партії, організації, які, в свою чергу, мають неабиякий вплив на політику. Дуже часто вони є ініціаторами виступів та акцій, які організуються з метою впливу на політичні рішення в Україні. З іншої сторони, ці структури можуть регулювати відносини у суспільстві з метою покращення рівня життя та забезпечення необхідними засобами існування звичайних громадян (здебільшого, це-волонтерські групи). Але деякі громадські організації в Україні називають «кон'юнктурними» через їх тенденцію трансформуватися в політичні партії, що підриває довіру до них у громадян. Що ж стосується України, то дослідники визначають, що кожне третє громадянське об'єднання ставить за мету виступати із законодавчими ініціативами або брати участь через своїх представників у діяльності органів місцевого самоврядування. Ще більша увага приділяється взаємодії з виконавчою владою. І це не випадково, бо більшість існуючих сьогодні в Україні об'єднань створювалася державною адміністрацією, зацікавленою в наявності структур, які грали б роль «мосту» між владою і масою соціально – професійних груп в умовах децентралізації. Особливу роль тут грають напівофіційні асоціації в сфері економіки і бізнесу, наприклад, Українська Спілка Промисловців і Підприємців. На відміну від них, ряд професійних об'єднань, особливо в області культури і спорту, відмежовані від держави.

Висновки. Отже, можна вважати, що український народ, починаючи з 1991 року, поведив себе неоднозначно, оскільки на початку становлення незалежності він проявляв себе дуже пасивно і майже не брав у часті в політичному житті. Та на даний момент ставлення наших громадян до суспільно-громадських подій є дещо іншим і набагато активнішим, так як українці нарешті діють згуртовано і вони розуміють, що своєю діяльністю можуть впливати на політичні рішення в Україні, засновуючи нові організації та виходячи на протести.

Список використаних джерел

1. Мордовець М. В. Громадянська активність в Україні: динаміка та основні форми // Актуальні проблеми політики : зб. наук. пр. / редкол.: С. В. Ківалов (голов. ред.), Л. І. Кормич (заст. голов. ред.), М. А. Польовий
2. Рудакевич О. Політична культура національних спільнот: теорія та методологія дослідження. Тернопіль, ТНЕУ, 2013. 352 с.
3. Громадська активність громадян України https://dif.org.ua/article/gromadska-aktivnist-gromadyan-ukraini?fbclid=IwAR0Sr6hu9_wEUyBDbs32cOOEnOiRRfYlCxSvI0Bmr76AAh9ve8rjAKIE-iU
4. Проблеми та перспективи профспілкового руху в Україні. Центр дослідження С. Разумкова [Електронний ресурс] // Національна безпека і оборона 2008 № 1.